

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting door een paritair college van de Gemeentelijke Basisschool
– De Schans te VEERLE**

Hoofdstructuur	Gewoon basisonderwijs
Instellingsnummer	16774
Instelling	Gemeentelijke Basisschool – De Schans
Beleidsverantwoordelijke	Filip VAN DESSEL
Adres	Veerledorp 18, 2431 VEERLE
Vestigingsplaatsen	De instelling organiseert onderwijs in: Veerledorp 18, 2431 VEERLE
Telefoonnummer	014-84 12 80
E-mail	info@gbsdeschans.be
Website	www.gbsdeschans.be
Bestuur	Gemeentebestuur van Laakdal
Adres	Kerkstraat 21 – 2430 LAAKDAL
Scholengemeenschap	MEV_Plus
Adres	Schoolstraat 1, 2450 MEERHOUT
CLB	Vrij CLB Kempen
Adres	Rubensstraat 170 – 2300 TURNHOUT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	08-10-2019
Samenstelling paritair college	Michel Marynissen (teamcoördinator)
doorlichtingsteam	Ann Schelfhout

INHOUDSTAFEL

1	Toelichting.....	3
1.1	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?.....	3
1.2	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	3
1.3	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	3
2	Historiek	5
3	Context.....	5
4	In welke mate verstrekt de instelling kwaliteitsvol onderwijs?	6
4.1	Wiskundige initiatie en muzische vorming in het kleuteronderwijs.....	6
4.1.1	Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	6
4.1.2	Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	6
4.1.3	Leer- en leefklimaat.....	6
4.1.4	Materiële speelleeromgeving.....	6
4.1.5	Kleuterevaluatie	7
4.2	Wiskunde in het lager onderwijs	7
4.2.1	Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	7
4.2.2	Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	7
4.2.3	Leer- en leefklimaat.....	7
4.2.4	Materiële leeromgeving	8
4.2.5	Leerlingenevaluatie	8
4.3	Muzische vorming in het lager onderwijs.....	8
4.3.1	Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	8
4.3.2	Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	8
4.3.3	Leer- en leefklimaat.....	9
4.3.4	Materiële leeromgeving	9
4.3.5	Leerlingenevaluatie	9
5	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	10

1 Toelichting

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van de instelling door een paritair college van onderwijsinspecteurs conform de overgangsmaatregelen voorzien in artikel 215 §2, 3 en 4 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009. Na de doorlichting brengt het paritair college een definitief advies uit over de verdere erkenning van de instelling. Het advies kan alleen betrekking hebben op de elementen die in het eerdere advies expliciet zijn opgesomd.

1.1 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderzoeken zijn gebaseerd op een triangulatie van onderzoeksmethoden en bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies).

1.2 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de instelling. Er zijn twee adviezen mogelijk.

Als de onderwijsinstelling in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:

- een gunstig advies zonder meer
- een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.

Als de onderwijsinstelling niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:

- Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt, behalve als de tekorten betrekking hebben op de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
- Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.3 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De onderwijsinstelling ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies wordt echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De

onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Historiek

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats op 06-06-2016, 07-06-2016 en 09-06-2016 en werd afgesloten met een ongunstig advies. Op 06-07-2016 werd dit ongunstig advies aan de instelling betekend.

Het bestuur van de instelling diende naar aanleiding van dit advies een verbeterplan in. De Vlaamse Regering keurde het door de instelling ingediende verbeterplan goed op 15-12-2016 en deelde mee dat de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van een structuuronderdeel ervan, werd opgeschort tot 31-08-2019.

Conform art. 215 §2 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 worden instellingen en CLB's die uiterlijk op 30 juni 2018 een ongunstig advies hebben gekregen, geacht een "ongunstig advies met de mogelijkheid tot opschorting" te hebben gekregen. Een nieuwe doorlichting volgt dan binnen een periode van negentig kalenderdagen na de periode van opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning.

De inspecteur-generaal stelde op 16-09-2019 bij delegatie het paritair college van onderwijsinspecteurs samen voor deze doorlichting.

Het bestuur van de instelling werd op 16-09-2019 op de hoogte gebracht van de komst van het paritair college van onderwijsinspecteurs op 08-10-2019. Het bestuur van de instelling en de directie werden uitgenodigd voor een gesprek. Tijdens het paritair college was er een afvaardiging van het bestuur.

3 Context

Het schoolteam werkte op een trajectmatige en transparante wijze aan de tekorten die het doorlichtingsteam vaststelde tijdens de doorlichting in juni 2016. De directeur en de zorgcoördinator stuurden de verschillende verbetertrajecten aan via een ontwikkelingsgerichte leiderschapstijl en een strategische beleidsvoering. Het kernteam en de pedagogische begeleidingsdienst droegen mee zorg voor het traject. Zij creëerden samen met het beleidsteam een veilige, professionele omgeving waarin de leraren met nieuwe methodieken en werkvormen mochten experimenteren. Veelvuldig overleg, professionalisering en samenwerking tussen de afdelingen stimuleerden de gezamenlijke doelgerichtheid en het teamleren. Het schoolteam toonde daarbij een professionele openheid, sterke vernieuwingsbereidheid en een groot engagement. Doelgerichte en waarderende feedback zetten de leraren aan om te reflecteren over hun dagelijkse klaspraktijk. De teamleden zeggen zich deelgenoot te voelen van een kwaliteitsvol en ondersteunend lerend netwerk. De tekorten voor de onderwijsleerpraktijk wiskundige initiatie en muzische vorming in de kleuterafdeling en voor de onderwijsleerpraktijk wiskunde en muzische vorming in de lagere afdeling zijn weggewerkt.

4 In welke mate verstrekt de instelling kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 Wiskundige initiatie en muzische vorming in het kleuteronderwijs

4.1.1 Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Vanuit de wettelijke referentiekaders puurden de kleuterleraren uit wat goed kleuteronderwijs is en wat dat onder meer betekent voor muzische vorming en wiskundige initiatie. Deze visiebespreking en de hieruit voortvloeiende afspraken verzekeren een aanbod dat spoort met het gevalideerd doelenkader. Uit verschillende planningsdocumenten blijkt dat het aanbod voor beide leergebieden evenwichtig, nagenoeg volledig en gericht is op de maximale ontwikkeling van de kleuters. De leraren zien erop toe dat de onderliggende domeinen een doelgerichte invulling krijgen, wat ook richting geeft aan de observatiepraktijk.

4.1.2 Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren benutten de leeftijdsfase van de groep kleuters om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Vanuit de uitgangspunten van goed wiskundig en muzisch kleuteronderwijs zorgen zij voor een samenhangend, betekenisvol en activerend aanbod dat het leren en een brede muzische en wiskundige ontwikkeling ondersteunt. Exploreren, experimenteren, handelen en verwoorden krijgen hierbij ruime aandacht. De leraren prikkelen de kleuters door mee te spelen in de hoeken en door hun stimulerende interactie. Onder meer via het gebruik van stappenplannen, opdrachtkaarten of rolwissels dagen de leraren hun kleuters uit om problemen op te lossen en zichzelf te sturen. Doelgerichte afspraken ondersteunen de graduele opbouw en onderlinge afstemming, zoals met betrekking tot de kalenders, de puzzelwerking en de introductie van wiskundige begrippen. Overeenkomstig de kwaliteitskaarten gerelateerd aan wiskundige initiatie kan het kleuterteam verschillende hoeken verder verrijken vanuit een muzische insteek.

4.1.3 Leer- en leefklimaat

De leraren creëren een positieve en stimulerende speelleeromgeving. Met een groot hart voor elke kleuter motiveren de leraren de kleuters, ondersteunen en waarderen hen. Ze gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leraren maken efficiënt gebruik van de beschikbare tijd en beschouwen zowel de binnen- als buitenklasactiviteiten als doelgerichte pedagogische momenten. De gewoonte om de klasdeuren open te zetten en dagdagelijks leeftijdoverschrijdende activiteiten aan te bieden, verhoogt het competentiegevoel bij de kleuters en bevordert de sfeer in de afdeling. Hiernaast draagt de muzische school- en klasuitstraling bij aan die positieve sfeer.

4.1.4 Materiële speelleeromgeving

De materiële speelleeromgeving ondersteunt het nastreven van de doelen en stimuleert de ontwikkeling van de kleuters. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in zoals blijkt uit de doeltreffende organisatie van de puzzel- en rekenkast en het gebruik van de snoezelklas als ondersteuning voor onder meer de domeinen media en drama. Ook de aandacht voor de integratie van moderne media in het klasgebeuren groeit. Knap is dat vrij creëren met kosteloos materiaal systematisch deel uitmaakt van het keuzeaanbod.

4.1.5 Kleuterevaluatie

De observatie- en evaluatiepraktijk wordt mee aangestuurd door de doelenselectie voor het aanbod, wat maakt dat de praktijk representatief is voor het gevalideerd doelenkader. Ze is transparant, betrouwbaar, breed en afgestemd op de doelgroep. De leraren integreren de observatie- en evaluatiepraktijk in het onderwijsleerproces. Zo sturen ze er onder meer via het 4-stappenplan van de zorgwerking (brede basiszorg en verhoogde zorg) mee aan. Het professionele overleg is hiertoe sterk ondersteunend. Met de stoefdoos van de klas en door open vraagstelling stimuleren de leraren de zelfreflectie van kleuters over hun muzische creaties. Vanuit de nieuwe visie verschuift het team het accent van werkjes op papier naar doe-onderwijs. Foto's nemen, ook door kleuters, om achteraf te kunnen praten over geleverd werk, is een groeiende praktijk.

4.2 Wiskunde in het lager onderwijs

4.2.1 Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

De leraren grepen de tekorten uit het doorlichtingsverslag van 2016 aan als een opportuniteit om hun visie op krachtig wiskundeonderwijs te heroriënteren. Ze verkenden grondig de uitgangspunten van het leerplan. Het onderwijsaanbod, dat grotendeels invulling krijgt vanuit een onderwijsleerpakket, kreeg hierdoor een krachtige kwaliteitsimpuls. De leraren ontwikkelden schooleigen leerlijnen en verrijkten het aanbod met zelfontwikkelde differentiatiematerialen. In de activiteiten geven de leraren op evenwichtige wijze aandacht aan kennisopbouw, vaardigheidsontwikkeling en attitudevorming. Alle domeinen van doelen krijgen de verwachte aandacht. Het aanbod spoort hierdoor met het gevalideerd doelenkader, is volledig, evenwichtig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau.

4.2.2 Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om het onderwijsleerproces vorm te geven. Vanuit een degelijke beeldvorming stemmen de leraren hun aanbod af op de voorkennis en de ontwikkelingsnoden van elke leerling. De geïmplementeerde instructie- en differentiatiemethodiek schraagt de zorgwerking. De wiskundeactiviteiten kenmerken zich door krachtige instructiewijzen, modeling (waarbij de leraar hardop zijn eigen strategische aanpak verwoordt en voordoet) en leerlingeninitiatief. De leraren gebruiken geregeld levensechte contexten en hanteren doelgericht coöperatieve werkvormen, waarbij de leerlingen uitgedaagd worden tot probleemoplossing en leren van en met elkaar. Door deze aanpak is het aanbod samenhangend, betekenisvol en activerend. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen. De leraren passen consequent de afgesproken maatregelen toe om de zorgleerlingen op het vlak van leren en studeren te ondersteunen.

4.2.3 Leer- en leefklimaat

De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat en dragen alle leerlingen een warm hart toe. Een groot respect voor de ontwikkeling van elke leerling en een groot empathisch vermogen kenmerken de geobserveerde lerarenstijl. De leraren leggen in hun klaspraktijk een klemtoon op participatie, waarbij de leerlingen voortdurend uitgedaagd worden om samen te leren en te leven. De leraren motiveren de leerlingen door positieve feedback en succeservaringen. De leraren grijpen de fouten van de leerlingen aan als aanknopingspunt voor het leren. De leraren maken de lesdoelen geregeld kenbaar aan de leerlingen. Ze geven hen zo eigenaarschap over hun leer- en ontwikkelingsproces, wat hun motivatie vergroot.

De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen bij het verwoorden, waarderen hen en hebben oog voor goede attitudevorming. De leraren maken door een goed klasmanagement efficiënt gebruik van de lestijd.

4.2.4 Materiële leeromgeving

Onder meer zelfontwikkelde didactische leermiddelen bij de instructie- en differentiatiemethodiek ondersteunen in sterke mate het leerproces en dragen ertoe bij dat het aanbod doelgericht aansluit bij de ontwikkeling van de kinderen. De leraren stemden de ondersteunende wandplaten gradueel en functioneel op hun onderwijsaanbod af, waardoor die voor de leerlingen een houvast in hun leerproces vormen. De materiële leeromgeving ondersteunt hierdoor het bereiken van de doelen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in.

4.2.5 Leerlingenevaluatie

De evaluatie is transparant, betrouwbaar, breed, afgestemd op de doelgroep en geïntegreerd in het onderwijsleerproces. Permanente observatie en bijsturing maken wezenlijk deel uit van de evaluatiepraktijk. Ondersteunende methodieken (zoals het 'wisbordje') en onder andere verlengde instructie in een miniklas geven de leraren grondig inzicht in het leerproces van de leerlingen. Procesgerichte feedback vormt een systematisch onderdeel van de onderwijsleerpraktijk. De leraren stemmen hun evaluatiepraktijk af op de leerplandoelen. Hierdoor is de evaluatie representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. Gedifferentieerde evaluatie speelt in op de ontwikkelingsbehoeften van de leerlingen.

4.3 Muzische vorming in het lager onderwijs

4.3.1 Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

De leraren actualiseerden hun kijk op hedendaagse muzische vorming. Ze benutten de uitgangspunten van het leerplan en de input van de pedagogische begeleidingsdienst om die visie vorm te geven. Het leergebied en alle domeinen kregen hierdoor een volwaardige plaats in het curriculum. De leraren brachten het aanbod in kaart, verrijkten en verbreedden het en vertaalden de opgedane inzichten in heldere en concrete afspraken over de aanpak en de organisatie van de muzische activiteiten. Muzisch genieten door te beschouwen, te exploreren en te creëren vormen de kerngedachten van de vernieuwde aanpak. Het aanbod spoort hierdoor met het gevalideerd doelenkader, is doelgericht, evenwichtig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau.

4.3.2 Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. De leraren stellen goed gekozen, haalbare en uitdagende doelen voorop om het onderwijsleerproces vorm te geven. Ze benutten hiermee doelgericht de beginsituatie van de leerlingen. De leraren ontwikkelden een methodiek, waarmee ze de volledigheid van werkvormen en het evenwicht van het aanbod opvolgen en bijsturen. Het vormt daarbij een aandachtspunt om de graduele opbouw van muzische technieken, werkvormen en muzisch taalgebruik over de leerjaren en tussen beide afdelingen niet uit het oog te verliezen. Bronnenboeken, teamoverleg (ook met de leraren van de kleuterafdeling) en professionalisering geven inspiratie om diverse werkvormen en technieken in alle domeinen gevarieerd aanbod te laten komen. De leerlingen krijgen veelvuldig kansen om een persoonlijke smaak te ontwikkelen. Reflectie en feedback krijgen permanent aandacht en vormen dragende krachten om het muzisch proces te versterken.

De leraren en de directeur bewaken consequent de gemaakte afspraken over de minimale wekelijkse onderwijstijd die nodig is om de leerplandoelen muzische vorming te kunnen realiseren. Verder samenwerken met externe deskundigen kunnen inspiratie bieden om de begeleidingsvaardigheden van de leraren nog te vergroten. Gerichtere aandacht voor museumbezoeken en theatervoorstellingen kan bovendien een bijdrage leveren om de leerlingen kennis te laten maken met de wereld van kunst en cultuur.

4.3.3 Leer- en leefklimaat

De leraren creëren een positief en stimulerend muzisch leer- en leefklimaat. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen en waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en geven de leerlingen veelvuldig kansen om in een veilige klassfeer met muzische technieken en werkvormen te experimenteren. Door een degelijke organisatie van de activiteiten en hun goed klasmanagement, maken de leraren efficiënt gebruik van de lestijd. De school straalt een muzische sfeer uit. De werkjes in de klassen en de gangen getuigen van de grondige wijziging die het muzisch onderwijs in deze school doormaakte.

4.3.4 Materiële leeromgeving

De school investeerde de afgelopen schooljaren uitgebreid in muzische materialen om de klaspraktijk te ondersteunen. Actueel bronnenmateriaal helpt de leraren om de vernieuwde visie op muzisch onderwijs te implementeren. De hedendaagse informatie- en communicatietechnologie zorgt er mee voor dat de leraren de doelstellingen uit het domein media doeltreffend kunnen realiseren. De leraren zetten de schoolinfrastructuur en de beschikbare uitrusting efficiënt in om hun doelen te bereiken.

4.3.5 Leerlingenevaluatie

De evaluatie is representatief voor het gevalideerde doelenkader en voor het aanbod. De leraren vormen zich een globaal beeld van de muzisch-creatieve ontwikkeling van de leerlingen. Ze beoordelen de muzische groei vanuit open observaties. Een selectie van relevante met de leerlingen gecommuniceerde criteria, vormen hiervoor de basis. Deze observaties sturen mee de klaspraktijk en geven aanzetten tot bijsturing en begeleiding. De evaluatiekoffers bevatten mooie werkvormen om het muzisch proces te evalueren. De evaluatie is betrouwbaar, vrij breed, afgestemd op de doelgroep en geïntegreerd in het onderwijsleerproces. De leraren zijn er zich van bewust dat er nog mogelijkheden liggen om de muzische ontwikkeling en de talenten van individuele leerlingen (ook in de rapporten) nog gericht, systematischer en transparanter in beeld te brengen.

5 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie stelt vast dat de elementen die in het eerdere advies expliciet zijn opgesomd, zijn geremedieerd. De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de instelling een **GUNSTIG ADVIES**.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op **de verdere kwaliteitsontwikkeling** van de instelling:

- De kwaliteit borgen van de trajectmatige aanpak en de strategische beleidsvoering bij vernieuwingsinitiatieven.
- De kwaliteit borgen van de professionaliseringspraktijk ter ondersteuning van het onderwijskundig beleid.
- De kwaliteit borgen van de onderwijsleerpraktijk wiskundige initiatie en muzische vorming in de kleuterafdeling en van de onderwijsleerpraktijk wiskunde en muzische vorming in de lagere afdeling.
- De ontwikkelkansen benutten om de didactische (begeleidings-)vaardigheden van leraren in het leergebied muzische vorming verder te versterken.
- De kansen benutten om de evaluatie- en rapporteringspraktijk van muzische vorming verder te ontwikkelen.